

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 5 Februarie st. v.

Creditul extraordinar pentru sporirea puterii armate se primesce, și dl Irányi declară în dietă, că partidul, pe care îl reprezintă, respinge ideile emise de dl Mocsáry în ceea-ce privește naționalitățile din regatul ungar.

În adevăr, minunată coincidență!

Dar' — *non bis idem!* — Am arătat ieri, cât de bine știu concetățenii nostri maghiari să se pregătească pentru evenimente, în vederea cărora se votează cele șapte și jumătate milioane de florini; nu mai reținem ceea-ce am spus odată: să trăească Ludovic Kossuth, să trăească toți eroii dela 1848, să trăească campionii tuturor reuniunilor de „cultură“, să trăească și dl Irányi împreună cu toți tovarășii sei politici!

Dar' dl Irányi e cel puțin consecuent.

Partidul, pe care-l reprezintă d-sa, vrea să desfacă țările coroanei ungare de Austria și să le prefacă într'un stat maghiar independent, cu armata lui națională, cu politica lui externă tot națională, cu propriul seu teritoriu vamal, cu propria sa curte regală în castelul dela Buda.

Dl Mocsáry, deasemenea reprezentant al acestui partid, nu crede, că Maghiarii ei singuri vor pute să scoată la capăt un lucru atât de mare și de greu, stăruie dar' ca să fie angajate și celelalte popoare din țările coroanei ungare pentru înființarea și susținerea acestui stat maghiar independent.

Și dl Mocsáry are toată dreptatea: fără de noi ceilalți Maghiarii nu pot nici să înființeze, nici să susțină statul, la care visează.

Are însă mai multă dreptate dl Irányi, care îi dăce dlui Mocsáry: „Da, însă nu este cu putință să-i câștigăm pe ceilalți pentru ideile noastre politice!“

Sînt foarte frumoase ideile, pe care le-a desfășurat dl Mocsáry în ceea-ce privește pozițiunea naționalităților, ele însă ne-au lăsat reci, fiindcă dl Mocsáry face parte dintr'un partid, cu care cel puțin noi Românii nu vom pute nici odată să facem cauză comună. Putem să facem în anumite împrejurări cauză comună cu

acea dintre Maghiari, care înțeleg enormă importanța pe care o au pentru noi toți legăturile cu Austria; nici odată însă Românii nu vor da mână de ajutor, pentru-ca țările coroanei ungare să se desfacă de către Austria.

Aceasta nu pentru-că ar trebui să ne temem, că într'un stat ungar independent pozițiunea noastră ar fi mai grea ca în cel actual. Ori-și-ce om cu vederi clare știe, că numai răzîmîndu-se pe relațiunile, statului ungar cu Austria Maghiarii pot să ne trateze, precum ne tratează. Sînt resoane de stat, care cer ca cercurile din Viena să nu-i împedec pe Maghiari în lucrarea lor contra noastră, și cătă vreme există aceste resoane de stat, ne plecăm și noi în fața lor și, parte fiindcă nu avem încotro, parte fiindcă nu voim să-i creăm greutăți monarhului nostru, jucăm precum ne cântă cei din Budapesta, — cât vom fi jucînd, cât vor fi existînd acele resoane de stat. Într'un stat ungar independent ar fi mai ușor să ne înțelegem cu Maghiarii, căci n'ar mai ave pe cine să se razime. Nu mai rămîne îndoielă, că ne-am înțeleg, — e însă întrebarea: cât timp ar ține înțelegerea?

Statul acela, în care ne-ar merge altfel foarte bine, — aici are dreptate dl Mocsáry, — ar fi o creațiune atât de subredă, încât cea dintăiu sguđuire socială l-ar șterge de pe fața pămîntului. Și noi Românii, care ne simțim chemați la o viață foarte îndelungată, nu putem să o scăpăm aceasta din vedere, ci trebuie să ne întrebăm: ce urmează apoi mai departe?

Noi ca oameni cu judecată practică știm că am trăit și ne-am dezvoltat timp de două sute de ani sub ocrotirea monarhiei acesteia, trăim și ne dezvoltăm în ea în ciuda tuturor miseriilor, pe care ni le fac Maghiarii, și avem credința tare, că atât noi, cât și neamul românesc întreg sîntem la adăpost de ori-și-ce primejdie mare cătă vreme monarhia aceasta există și e tare. Și de aceea puterea monarhiei e pentru noi o cestiune de conservare națională și nici odată nu ne vom uni cu aceia, care vor să o sfășie și slăbească.

Dl Irányi ne-a făcut un mare serviciu, declarînd în dietă, că partidul, pe care îl reprezintă d-sa, nu aprobă, ci respinge vederile emise de dl Mocsáry în ceea-ce ne privește, căci respingem și noi chiar și umbra bănuiei, că am fi capabili de a face cauză comună cu acel partid, și e în interesul nostru ca aceasta să se știe.

Mulți însă poate că nu vor înțeleg, de ce dl Irányi face această declarațiune tocmai acum, când interesele comune cer să nu se accentueze deosebirile ce există între popoarele ce constituiesc monarhia, ci mai virtos să se caute punctele de unire.

Dl Irányi e consecuent cu principiile și cu trecutul partidului, în numele căruia vorbește.

Unirea o dorim noi, cei care suferim în urma unei înfrîngerii.

Dl Irányi resonează cu totul altfel: după prima înfrîngere dualismul, — dăce d-sa, — ear' după a doua independența.

Nu dăcem nici noi ba. Dacă însă Maghiarii și-ar da seamă despre consecvențele, pe care ar trebui să le aibă a treia înfrîngere, ei ar înțeleg că au cîștigate, chiar mai multe ca noi, de a dorî și realiza unirea, pentru-ca împreună să obținem victoria.

Dar' oamenii ca dl Irányi, — și mulți sînt aceștia între Maghiari, — nu privesc în viitor, ci în trecutul, care n-o să se mai întorcă nici odată.

Dl Ludovic de Mocsáry e dintre Maghiarii, care privesc în viitor și consideră independența Ungariei drept o condițiune de întărire a monarhiei, ear' păstrarea caracterului poliglot al regatului ungar drept o condițiune neapărată pentru consolidarea acestui regat.

Legăți prin conștiința identității de interese și prin simpatii sincere și durabile, am fi destul de tari, ca să nu ne mai temem de legăturile cu Austria, și destul de uniți între noi, pentru-ca Austria să nu poată profita de desbinările noastre spre a ne exploata. Cătă vreme însă Maghiarii persistă în ideea lor de a prefăce statul ungar poliglot într'unul național maghiar, precum dăce dl Irányi, care nu se mulțumesc cu independența,

ci declară că unul dintre punctele fundamentale ale programului seu este, ca statul independent să fie maghiar, cătă vreme Maghiarii vor să ne anihileze, Austria va găsi, precum a găsit și în trecut, în noi un razim destul de puternic contra prepotenței maghiare și va recurge la acest razim de câte-ori resoanele de stat îi-o vor permite.

Maghiarii visează independența deplină și nu se gîndesc, că nici chiar actuala pozițiune a regatului ungar nu este cătuși de puțin asigurată, cătă vreme Românii, Germanii, Slovaci, Sârbii, ba chiar și Croații își aduc cu oare-care jale aminte de timpurile, când aveam un singur guvern, cel din Viena.

Eată ce nu voiesc dl Ludovic de Mocsáry. D-sa vede ca ori-și-cine, că noi, majoritatea cetățenilor din regatul ungar, nu avem nici un cuvînt de a susține actuala pozițiune a statului, din care facem parte și care ne impune foarte mari sarcini și că sîntem împinși în mod fatal spre reacțiune, — și ar voi să nu fim împinși.

N'am voi nici noi să fim, dar' sîntem și nu mai putem rezista, căci prea mult am fost amărîți în cei din urmă douăzeci de ani. Ne supunem actualei stări de lucruri și vom urma a ne supune, fiindcă sîntem element de ordine, — dar' nu poate nimeni să ceară dela noi, ca să susținem alături cu concetățenii nostri maghiari această stare de lucruri atunci, când alții vor crede de cuviință să o combată.

Cu atât mai puțin ni se poate cere să luptăm alături cu aderenții lui Kossuth pentru deplină independență a Ungariei. Maghiarii n'au știut ori n'au voit să ne cîștige pentru aceasta.

Ori-și-cât de mult am stima dar' pe dl Ludovic de Mocsáry, ori-și-cât de mult îi-am recunoasce meritele patriotice, sîntem siliți a ne impune cea mai deplină rezervă față cu d-sa.

Cu totul alta ni-ar fi pozițiunea, dacă s'ar adevăra scirea, că în urma discursului rostit în ședința dela 15 l. c. a dietei, d-sa a eșit din clubul partidului reprezentat de dl Irányi.

Foița „Tribunei“.

Baba iadului.

Poveste.

(Urmare și fine.)

420. În ziua dintăiu și-a doua
Și-n a treia pîn' l'a noua
Fata tot mai asculta
Și n'plinia ea ce n'plinia;
Când de ziua se crepa,
Dînsa patul scutura;
Dar' mai rău și mult mai slab,
Nu așa cu foc și drag,
Ca și soru-sa mai mică,
Cea frumoasă și voinică.
430. Când ea patul scutura,
Atunci pe pămînt nîgea
Numai slab și n'cetinel,
Ici-colea vr'un fluturel.
Dară soru-sa mai mică,
Cea frumoasă și voinică,
Când la baba se afla
Și când patul scutura:
Atunci pe pămînt nîgea

- Precum cerni făină-aleasă,
440. Prin o sită nu prea deasă;
Neaua n' droaie-atunci pica,
Om pe om dacă căuta,
La trei pași nici că-l vedea!...
Fata noastră cea lenoasă,
Pismăreacă și-uricioasă,
Nouă zile-abia trecuse
De când pe aici stătuse,
Și-acum ei îi era lene
A mai scutura la pene;
450. Nici de baba n'asculta,
Nici slujba nu-și împlinia
Numai vremea o perdeau!...
Baba tare se n'tristă
Și amar se mânia
Pe-astă fată uricioasă,
Pentru-că-i așa lenoasă. —
Trece-o zi și alta trece
Până trec vr'o cincisprezece,
Și când baba în mînie
460. Plăti după vrednicie
A ei îndărătnicie,
Când de slujbă o scăpă
Și acasă o mină;
Fata mult se bucura,
Căci gîndia acuma ea,

- Cumcă baba o-a n'cărea
Și pe ea n'aur frumos
Prețios și scilpicios.
Baba însă ce făcea,
470. Și ce plăta îi dădea?
Ea de mână o luă
Și cu ea se îndreptă
Spre cea poartă lutoare,
Ce scilpia ca mîndrul soare.
Însă poarta mitutea
Pe doi stîlpi se răzima:
Unul de-aur luminos,
Ce lucia de tot frumos,
Celalalt însă urît,
480. În reșină învîlit.
Baba pe fată-o ducea
Sub cea poartă-o aședă
Lîngă stîlpul n'tunecat
Cu reșină încăreat;
De stîlp apoi scutura
Și pe fată o n'cărea
De reșină uricioasă,
Neagră, grea și puturoasă,
Ear' apoi 'mi-o slobođia
490. Și din graiu așa-i grăia:
— „Aceasta, dragă, s'e-ți fie
„Plata pentru trîndăvie!“

- Poarta apoi o n'cuiă
Și n'lăuntru se băga.
Eară fata se trezia
Ear' în lumea asta rea
Nu departe de fîntăna,
Unde sîngerăndu-și mîna
Fusul când 'și-l-a spîlat
500. În fîntăna s'a țipat...
Cel cocoș cum o vedea
Iute 'mi-ți-o cunoscea
Și-astfel dulce că-i cânta:
„Chi-chi-ri-chi!...
„Fata noastră
„Cea lenoasă,
„Uricioasă,
„Puturoasă
„Earăși e aci!...“
510. Apoi fata cît trăia
De reșina asta rea
Să mai scape nu putea,
Ci tot pe ea rămănea. —
Atunci numai a scăpat,
515. Când în groapă s'a băgat!...
Beius, Ianuarie 1887.
După Ferd. Schmidt

Ioan Moța.

Afacerea Mocsáry.

În ședința dietei ungare dela 15 l. c. s'a început desbaterea specială asupra bugetului ministerului de culte și instrucțiune publică. Nu există în istoria parlamentarismului exemplu pentru scenele scandaloase ce s'au petrecut în dieta ungară sub decursul acestei debateri.

După-ce se mai potoli scandalul ce l-a produs discursul deputatului Komlóssy, între o continuă neliniște vorbi deputatul Ludovic Mocsáry. La alt loc aducem un raport mai îndetaliat despre decursul acestei ședințe și aci ne mărginim a reproduce apreențiile ce unele foi ungurești le fac discursului domnului Mocsáry.

„Nemzet“ dice: În sfârșit a ținut Ludovic Mocsáry un discurs scandalos și anti-maghiar, care, dacă în general va avea un efect, efectul va fi acela, că întărită naționalitățile în contra statului și a națiunii maghiare. Chiar și unii dintre aderenții d-lui Mocsáry au isbucnit în contra lui.

„Pester Lloyd“ scrie în ediția de seară: La sfârșit a mai vorbit încă Mocsáry, care-și întorcea cu putere vechiul flașnet cu un sul vechi despre apăsarea naționalităților și se delecta în această frumoasă melodie, până când în sfârșit presidentul trebui să-l facă atent, cât de puțin se potrivește acele lucruri cu bugetul de instrucțiune. De altminteralea avocatul general al naționalităților și astăzi numai puțin proseliți a făcut în dietă. Același diar scrie în ediția de dimineață următoarele: Puțină agitațiune mai produse încă un discurs al lui Ludovic Mocsáry despre cestiunea naționalităților, care din nici într-o parte n'a fost cu atâta sgomot întrerupt ca și din partea amicilor politici de partid ai oratorului. E la toată întâmplarea puternică convingerea, pe care o reprezintă dl de Mocsáry și deja împregiurarea că el stă singur ca un cuc cu ea, ar trebui să îndemne pe cei din giurul lui să aibă considerare față cu el. Chiar faptul, că cele mai extreme pretențiuni ale naționalităților își află advocați în pătri curat maghiare — și e într-adevăr naiv a-i contesta dlui de Mocsáry maghiarismul — dă o eclatantă dovadă despre ne-preocuparea și dreptatea, cu care se tractează în reprezentanța ungară problema de naționalități. Altcum dl de Mocsáry e foarte consecuent. Membrilor casei, care se ocupă mai mult cu empirica decât cu teoria și literatura politice, le este poate mai puțin cunoscut, că dl de Mocsáry deja pe la începutul anilor șeszeci și-a exprimat prin mai multe broșuri tocmai pe tocmai aceleași vederi despre cestiunea naționalităților, căror le dă astăzi expresiune. Dacă pe el nu l-a împedecat de atunci încoace a fi neîntrerupt ales în reprezentanță de către Maghiari verzi și de a se ridica chiar până la unul dintre conducătorii partidului independent, nu înțelegem bine, de ce produce, după circa douăzeci și șapte de ani, o indignațiune așa de colosală ilustrarea convingerilor sale personale?!

Partidul independent și din patruzeci și opt a ținut alaltăieri seara o conferență, în care deput. Géza Polónyi a pus la ordinea zilei discursul ce l-a rostit în dietă dl de Mocsáry. Despre această conferență cetim în „Neues Pester Journal“ următoarele:

„Toți membrii partidului au fost de părere, că Mocsáry ar trebui silit să ese din partidul independent și că conferența ar trebui să hotărască, în ce mod să i-se deo această de înțeles dlui Mocsáry. Cel dintâiu orator, Géza Polónyi țină un discurs mai lung, prin care expuse, că el, ce e drept, apreențiază meritele lui Mocsáry, pe care și-le-a câștigat el în decurs de 9 ani ca președinte al acestui partid, dar programul seu politic și atitudinea sa pololică sunt o insultă pentru principiile partidului independent, și în deosebi politica sa de naționalități amenință a submina independența Ungariei, din care cauză Mocsáry nu mai poate fi suferit în acest partid. El propune deci, ca partidul să-și exprime reprobă față cu atitudinea lui Mocsáry. După Polónyi mai vorbiră deputații Lükö și Helfy, care împărțiră vederile antevorbitorului și condamnară foarte aspru atitudinea lui Mocsáry. În sfârșit s'a primit o rezoluțiune, prin care partidul dă expresiune reprobei față cu atitudinea politică a lui Mocsáry și-și exprimă totodată speranță, că acela va părăsi partidul independent; dacă această speranță a membrilor partidului nu s'ar împlini, partidul va lua dispozițiuni, ca dl Ludovic de Mocsáry să fie dat afară din partid.

Rezoluțiunea ce a luat-o în această privință partidul independent, e după „Pester Lloyd“ următoarea:

„Partidul declară, că cu toate că el ținea de un punct esențial al programului seu egală îndreptățire atât cu privire la confesiuni, cât și cu privire la naționalități, punctul de plecare ce îl susține dl Ludovic de Mocsáry și pe care l-a dezvoltat în ședința dietală dela 15 l. c. e în contradicere cu programul și aspirațiunile acestui partid, — și partidul desaproabă direcțiunea politică, ce a dezvoltat-o dl Mocsáry în această cestiune“.

Dl Mocsáry sosi după conferență în club tocmai în momentul, când Daniil Irányi subscria extrasul protocolar. Irányi împărțăși lui Mocsáry ceea-ce s'a petrecut, ear' Mocsáry dădă mâna lui Irányi, salută pe membrii partidului și se depărta numai decât.

Din dieta Ungariei.

Ședința de Marți, 15 Februarie n.

Desbaterea asupra bugetului ministerului de culte.

Presidentul Toma Péchy deschide ședința casei deputaților la 10 oare înainte de ameași. La ordinea zilei e bugetul ministerului de culte și instrucțiune.

Referentul Alexandru Országh motivează unele rubrici ale bugetului și unele schimbări făcute, apoi recomandă bugetul spre primire.

Stefan Lesko preamăresce pe Trefort, spune numai, că prea multe cărți se grămădesc asupra scoalelor medii.

Daniel Irányi spune, că faptele ministerului de culte nu corespund cuvintelor lui. Din miile de milioane ce a jertfit țeara, numai puțin s'a întrebuințat pentru școală. După o scurtă motivare își așterne apoi vorbitorul următorul proiect de rezoluție: Ministrul de culte și instrucțiune este avisat, a forma un proiect de lege pentru introducerea exercițiului liber al religiunii.

Ministrul de culte și instrucțiune Trefort arată, că el totdeauna s'a mulțumit cu un mic buget. Trecând la propunerea lui Irányi dice vorbitorul, că situațiunea actuală nu e acomodată, pentru a satisface cerințelor acestora, el ține însă de important regularea rapoartelor de căsătorie. Vorbitorul cunoaște scaderile sistemului actual de instrucțiune, acest sistem însă se practicează în întreaga Europă, el nu l'a înființat, ci l'a aflat așa precum el există. Dacă sistemul acesta se va executa consecuent, atunci el e mai bun ca dacă s'ar schimba mereu sistemul de instrucțiune. Ce se ține de îngreunarea școlărilor, această îngreunare nu zace în sistem, ci ea atâră dela profesori, între cari există de aceea, care ei înșiși ar trebui educați, ear' nu ei să instrueze. Referitor la școlile comunale și confesionale dice vorbitorul, că el declară școlile confesionale de rele, și că în locul lor el a pus în vedere școlile comunale. Nu i-se poate impușta, că el stăruie a înființa școli de stat numai acolo, unde pretind interesele statului și ale naționalităților, el înființează și acolo, unde cer interesele unor confesiuni. Trecând la interpelația lui Komlóssy dice vorbitorul, că după-ce israeliții nu sunt inclinați pentru înființarea unei școli separate, el nu se simte îndreptățit a merge mai departe în direcțiunea aceasta și a forma un gimnasiu separat pentru Ovrei. Roagă în sfârșit, ca să se primească bugetul.

Albert Kovács atacă pe Trefort pentru dispozițiunile făcute referitor la instrucțiunea limbii grecești. Trefort numește această afirmare o întorcătură reuțăcioasă. Albert Kovács respinge expresiunea aceasta, după aceea Trefort dovedește, că expresiunea a fost pe deplin justificată, el însă e aplicat în loc de a dice întorcătură, să declare simplu, că declarațiunile făcute de Kovács asupra mai multor obiecte au fost false.

Francisc Komlóssy: Eu constatez, că de când sunt deputat . . . (O voce din stânga: Mult timp nu vei mai fi! Ilaritate.) Pe câtă vreme sunt deputat, voui fi bărbat mai mult ca dl deputat. (Mișcare în stânga.) De când sunt deputat m'am convins, că de regulă eu am avut dreptate cu aserțiunile mele, nu însă dl ministru, care nu și-a ținut nici odată făgăduințele sale. El nu a mărit pașalul de călătorie al inspec-torilor de școale, nu a dat Pojonului universitate, nu a îmbunătățit salariile profesorilor, cu toate că aceste le făgăduiesc mereu acum de 15 ani. De le-ar asigura cel puțin minimul legal de 300 fl., și de ar gândi odată la cuincuenalii și la pensiunea învățătorilor. Pensiunile învățătorilor mă îndeamnă să ridic cuvântul cătră dl ministru-president. Când s'a votat pensiunea ministrilor, a ținut dl ministru-president, că pensiu-

nile acele nu vor înrăutăți finanțele statului. Dar' diurnele și spesele de călătorie ale învățătorilor ce călătoresc la ședințele scaunelor școlare, vor ruina ele finanțele statului? În cestiunea modificării legii pentru pensiunea învățătorilor ministrul a făcut de repește ori făgăduințe, nu a ținut însă nici una. Tot astfel a proces ministrul și față cu clerul de jos, căru i-a promis, că va regula congrua, numai ca să-i câștige la alegeri pentru guvern; dar' nici promisiunea aceasta nu o a împlinit. S'au ținut conferențe și cestiunea congrua-ei părea că are de a se rezolva favorabil pentru cler. S'a arătat însă, că ministrul nu ia lucrul în serios. Pe unii credincioși de ai lui voia să-i căpătuească cu posturi, de aceea îi trimisese la țeară ca comisari, în scopul de a conscrie veniturile clerului. În modul acesta s'a putut trăgăna lucrul 10 ani. Ministrul a zădărnicit astfel bunele intențiuni ale clerului.

Dl ministru dice, că preoții nu fac nimic gratuit. Eu nu știu ce face gratuit dl ministru, pre când dînsul ar trebui să puceadă astfel cum au purces antecesorii sei, și să efectuească ca acestia gratuit numirile. (Sgomot și mișcare în dreapta, strigăte: la ordin! la ordin! August Trefort sare de pe scaun și strigă: Cum te cu-tezi să o ții aceasta? Sgomot mare. Presidentul sună clopoțelul. Strigăte: Audiți pe dl president.)

Presidentul: Rog pe dl deputat, ca să-și explice cuvintele sale. (Aprobare.)

Francisc Komlóssy: Cuvintele mele mi-le explic astfel. (Sgomot mare în dreapta; strigăte: la ordine! la ordine! presidentul sună clopoțelul.) În sfârșit cuvintele mele nu mai au nevoie de nici o explicație; se putea ceti prin diare, că la singuraticile numiri se pretindeau dela reflectanți tot soiul de servicii politice. (Sgomot mare și îndelungat. Strigăte în dreapta: la ordine! la ordine!)

Presidentul: Față cu o suspectare atât de mare, nu e de ajuns o astfel de explicație. (Aprobări sgomotoase în dreapta; strigăte: la ordine! la ordine!) Fac atent pe dl deputat, că el dacă voiesc să exprime ceva ce seamănă cu o suspectare, trebuie să-și și explice cuvintele, altfel mai bine să nu dică nimic. (Aprobări sgomotoase în dreapta. Strigăte: să încete!) Francisc Komlóssy: Eu nu încet! (Mare sgomot. Presidentul sună clopoțelul. Strigăte în stânga: Liniște! Aceasta e libertatea de vorbire? Strigăte în dreapta: Să încete! Să încete!)

Presidentul: Rog, ca vorbitorul să fie ascultat. (Strigăte în dreapta: noi nu-l ascultăm! El se tacă! Presidentul sună clopoțelul.) Din nou fac atent pe dl deputat, să se rețină dela astfel de expresiuni. (Aprobări sgomotoase în dreapta. Strigăte în dreapta: Să ceară scuse sau să ese afară! Strigăte în dreapta! Singur presidentul are dreptul de a dispune! Strigăte: La loc.)

Gavriil Ugron: Onorată casă! (Strigăte în dreapta: Nu are dreptul de a vorbi! Sgomot mare și îndelungat.)

Emil Szemecz: Eu voesc la ordinea zilei. . . . (Presidentul sună clopoțelul.)

Presidentul: Dl deputat nu are voie să vorbească. (Sgomot mare.) Rog pe onorata casă de a se liniști, altcum sunt silit de a închide ședința. Rog ca vorbitorul să fie ascultat. Nimeni nu are dreptul, de a întrerupe pe vorbitor.

Francisc Komlóssy își sfârșește vorbirea cu declarația, că el își reservează dreptul de a face observații la singuraticile posturi ale bugetului. El respinge bugetul.

Coloman Tisza (Sgomot mare. Să auzim!) declară în ton foarte iritat, că nu are nici dispoziția nici pofta de a răspunde la tonul antevorbitorului. Rectifică ceea-ce a ținut Komlóssy despre cestiunea congrua și despre învățători, cu ce cazul de incidență se sfârșește.

Ludovic Mocsáry dorește să vorbească despre politica de naționalități a guvernului și amintesc mai întâiu cazul, ce s'a întâmplat anul trecut la gimnasiul din Leutschau. Opt școlari au fost eliminați dela gimnasiu pentru preținse agitațiuni dușmane statului. De ce natură au fost agitațiunile aceste dușmane statului, ilustrează împregiurarea, că cel mai bătrân din cei eliminați a fost de 17 ani. Delictul lor consista în aceea, că ei se adunaseră în locuința unui coleg de al lor și acolo cetiau diare slovace și cântau cântece slovace. Pentru aceasta ei au fost scoși din cariera lor, și stigmatizați pentru toată viața lor. Aceasta nu se poate împăca cu dreptatea.

Comitatul Târnavei-mici a făcut anul trecut o dotațiune de 10,000 fl. în favorul „Kultur-egylet“-ului ardelenesc, ear' suma aceasta e de a se acoperi, parte din averea comitatului, parte prin scrierea unui adaus la imposit. În contra hotărârii acesteia s'a fost apelat la ministrul de interne; acesta însă a respins apelația cu motivația, că în înțelesul legii, comitatul este îndreptățit, a emite un adaus la imposit pentru sco-

puri culturale. „Kultur-egylet“-ul ardelenesc are însă în realitate scopul, de a propaga și sprijini maghiarizarea. (Mișcare. Sgomot.)

Alexandru Kőrössi: Aceasta e tot una!

Ludovic Mocsáry: Pardon! Cultura nu poate fi identificată cu maghiarizarea. A voi să maghiarizezi pe Român cu banul Românului, aceasta este o procedură nedreaptă.

Tendența, cu care și-au început „Kultur-egylet“-urile activitatea, e hotărât agresivă, și noi scim, că fiecare acțiune își are drept urmare o reațiune. (Tumult în stânga extremă.)

A voi să maghiarizezi prin asiluri pentru copii, prin școli populare și altele de aceste, ținuturi unde locuiesc în mari masse indiviți de altă limbă: aceasta este o procedură, care dovedește numai, că Maghiarii nu se pot împăca cu ideea, că în țeară trăiesc oameni și de altă limbă, căci ei cred, că numai acela poate să fie bun patriot, care vorbește ungurește. Aceasta e o eroare fatală și e totodată păgubitoare pentru naționalități. (Tumult și contradicere în stânga extremă.)

Precum sciut este, comitatul Sohl a hotărât, ca să maghiarizeze un lung șir de numiri slovace de ale comunelor.

Coloman Thalyi: Să remaghiarizeze!

Ludovic Mocsáry: O remaghiarizare nu se poate. Un mijloc mai neperfect ca acesta, nu s'a putut alege în scopul maghiarizării. Precum se arată, guvernul nu-și ține de problema sa de a mărgini șovinismul în activitatea sa fără scop, mai mult el îl spriginesc. Guvernul ar trebui să puceadă de tot obiectiv față cu naționalitățile; precum toți cetățenii acestei țări în asemenea măsură poartă greutățile, asemenea ar trebui să li se împartă și dreptatea. Deputatul Mihail Dimitrievici s'a plâns deunăzi, că judecătorile din cercul seu de alegere, resping toate petițiunile ce nu sunt formulate în limba maghiară.

Geza Polónyi: În contra acestora să protesteze Miletics, ear' nu dl deputat. (Aprobări.)

Ludovic Mocsáry roagă pe president, ca să-l scutească de astfel de întreruperi.

Presidentul: În parlament nu poate opri nimeni, ca unul sau alt domn deputat să-și deo expresiune convingerii sale prin o exclamație. (Aprobări.)

Ludovic Mocsáry repetă, că guvernul rămâne de tot indiferent, când i-se spune că legile nu se respectează. Fiecare patriot trebuie să fie îngrijit, că noi în starea de față nu stăm în bune relațiuni cu naționalitățile. Dacă noi am trebui să stăm față în față cu Rusia, atunci pentru noi prietenia statelor din Balcani cumpănesce mai mult ca prietenia marilor puteri. Când Sârbii nostri dic, că ei așteaptă liniștiți un războiu cu Rusia, aceasta nu înseamnă alta, decât o simplă tactică, căci în realitate ei nu doresc absolutismul moscovit. Noi numai atunci putem să stăm pe picior prietenesc cu Sârbia și cu România, dacă vom satisface dreptelor aspirațiuni ale Românilor și Sârbilor din Ungaria.

Presidentul: Rog pe dl deputat să vorbească la obiect, va să dică referitor la bugetul ministerului de culte. (Aprobări.) Bugetul acesta nu e tocmai acomodat, ca dl deputat să se ocupe aici cu cestiunea naționalităților. (Aprobări generale.)

Ludovic Mocsáry declară, că respinge bugetul.

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Tauț, (cottul Aradului) 15 Februarie n. 1887.

(Volnicile administrațiunii.) Am ajuns rău „în vechiul nost' pământ“.

Di de di suntem tot mai mult strimțorați, par'că ne-a sosit ziua judecării.

Și nedreaptă este judecata lor.

Legea, anume a naționalităților, pentru noi e numai un document istoric, căci ce nu au mai abrogat dîntr'însa ulterioarele legi și ordonanțe ministeriale, aceea e dată pe mâna organelor executive și anume pe a solgăbiraelor, astfel încât astăzi ei sunt legea.

Și plânge lozul pe unde ajung acesti oameni lipsiți chiar de simțul umanității; cetățenii pacinici în schimb pentru serviciile și jertfele aduse țării sunt brutal tractați atunci, când își reclamă și acel puțin drept, ce i-l ofere o lege atât de cinică cum e și noua lege comunală.

Nu e destul pentru domni solgăbirăi nici masca constituțională ce li-o dă noua lege comunală prin dreptul de ingerență în alegerile comunale, ce e identic cu dreptul de numire, ci își mai și bat joc de noi și de necazurile noastre spre hula și ocara țării și a veacului, în care trăim.

Economie.

Piața din Brașov, 14 Febr. Grâu hectolitra fl. 5.40, grâu mestecat fl. 3.30, sâmbra fl. 3.20, orz fl. 3.20, ovăș fl. 1.90, cucuruzul fl. 3.35, mălaiul fl. 6.—, mazerea fl. 6.—, linteia fl. 9.50, fasolea fl. 3.—, crumpenele fl. 1.— carnea de vită p. kilo 28 cr., carnea de porc 36 cr., carnea de berbec 20 cr.

Piața din Sighișoara, 14 Febr. Grâu curat hectolitra fl. 5.40 până fl. 6.20; grâu mestecat fl. 3.30 până fl. 4.50; sâmbra fl. 3.50 până fl. 3.80; ovășul fl. 1.80 până fl. 2.20; cucuruzul fl. 4.10; fasolea —fl. —; crumpenele fl. 2.—; mazerea chilo 20 cr.; linteia 22 cr.; mălaiul 10 cr.; lumini de sâmbra chilo 42 cr.; sâmbra 22 cr.; sâmbra brut 22 cr.; sâmbra de vită fl. 1.—; unsoră de porc 60 cr.; carnea de vită 28 cr.

Târgul de râmători în Steinbruch. În 14 Febr. n. s'a notat: ungurești bătrâni grei 49.— cr. până 50.— cr. ungurești grei, tineri 51.— cr. până 52.— cr., de mijloc 51.— cr. până 52.— cr., ușori 49.— cr. până 51.— cr., marfă țărănească, grea 49.— cr. până 50.— cr., de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., ușoară 49.— cr. până 50.— cr., românești de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 49.— cr. până 50.— cr., transito de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., transito ușori 49.— cr. până 50.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% împănăie la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 16 Februarie st. n. Sibiu: 57 3 75 70 71.

Cursul pieței din Sibiu

din 17 Februarie st. n. 1887.

Hârtie-monetă română . . .	Cump. 8.37	vând. 8.43
Lire turcesci	" 11.25	" 11.35
Imperiali	" 10.25	" 10.35
Ruble rusești	" 1.13	" 1.14

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Februarie st. n. 1886.

Renta amort. (5%) . . .	Cump. 92.—	vând. 93.—
" Rur. conv. (6%) . . .	" 85.1/2	" 87.3/4
Acț. de asig. Dacia-Rom. .	" —	" —
Banca națională a României	" 980.—	" 1000.—
Împr. oraș. București . . .	" 34.—	" 36.—
Acț. de asig. Națională . . .	" —	" —
Credit mob. rom.	" —	" —
Serisuri fonciare urbane (5%)	" —	" —
Schimb 3 luni	" 25.133/4	" —
Societ. const.	" —	" 142.1/2
Aur	" 18.1/4	" 18.40

Bursa de Budapesta

din 16 Februarie st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6% . . .	95.70
" " " 4%	85.95
" " " 5%	146.—
Împrumutul căilor ferate ung. .	146.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	96.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	124.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	112.—
Bonuri rurale ung.	104.50
" " " cu cl. de sortare	103.75
" " " bănățene-timișene	103.75
" " " cu cl. de sortare	103.75
" " " transilvane	103.75
" " " croato-slavone	103.75
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.—
Împrumut cu premiu ung.	116.25
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	119.50
Renta de hârtie austriacă	77.65
" " " argint austriacă	79.65
" " " aur austriacă	109.—
Losurile austr. din 1860	131.—
Acțiunile băncii austro-ungare	845.—
" " " de credit ung.	278.50
" " " " austr.	270.50
Argintul	—
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	102.—
Galbeni împărătești	6.02
Napoleon-d'ori	10.13
Mărci 100 imp. germane	63.—
Londra 10 Livres sterlingi	128.50

Bursa de Viena

din 16 Februarie st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6% . . .	95.65
" " " 4%	85.80
" " " 5%	146.—
Împrumutul căilor ferate ung. .	146.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	95.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	114.—
Bonuri rurale ung.	104.25
" " " cu cl. de sortare	104.—
" " " bănățene-timișene	104.—
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.—
" " " transilvane	104.—
" " " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	116.50
Împrumut cu premiu ung.	119.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	77.65
Renta de hârtie austriacă	79.75
" " " argint austriacă	108.60
Renta de aur austriacă	130.25
Losuri austr. din 1860	845.—
Acțiunile băncii austro-ungare	278.50
" " " de credit ung.	270.10
" " " " austr.	—
Argintul	—
Galbeni împărătești	6.04
Napoleon-d'ori	10.141/2
Mărci 100 imp. germane	63.—
Londra 10 Livres sterlingi	128.50

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“ în Sibiu, fundată în anul 1868

[286] 39

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de camp, mobili etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru termnuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1882 fl. 481,950.41	în a. 1869—1882 fl. 315,301.91
în a. 1883 „ 34,761.25	în a. 1883 „ 32,843.10
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
în a. 1885 „ 35,702.29	în a. 1885 „ 35,843.24
Suma fl. 577,192.03	Suma fl. 424,072.38

1,001.264 fl. 41 cr.

Conform bilanțului pentru 1885 fondurile de rezervă și garanție se urecă la 580.233 fl. 66 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu				
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porșcano		Tren de porșcano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren de porșcano		Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de porșcano						
Viena	11.10	7.40			București			7.30		Viena	11.10	12.10	Teiuș		11.24	2.40			Copsa mică		2.02	3.55		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal			1.14		Budapesta	8.20	9.05	Alba-Iulia		12.19	3.59			Șeica mare		2.29	4.22		
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș			1.45		Szolnok	11.20	12.41	Vințul de jos		12.30	4.22			Loamneș		3.04	4.57		
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov			2.32		Arad	4.10	5.45	Șibot		1.01	4.51			Ocna		3.30	5.23		
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28	{	4.16		7.47		{	7.04	4.30	6.—	Orăștia	1.32	5.18			Sibiu—Copsa mică					
		7.03	9.14	1.52		Feldioara	5.02	8.24	Simeria (Piski)		2.31	6.15												
			9.24	2.—		Apatia	5.43	8.51	Deva		2.52	6.35												
			9.41	2.11		Ágostonfalva	6.15	9.14	Branicica		3.23	7.02												
		7.33	10.19	2.34		Homorod	7.06	9.51			Ilia	3.55	7.28											
Rév		8.54	11.38	3.18		Hașfalău	8.52	11.08			Gurasada	4.08	7.40											
Bratca			12.18	3.41		Sighișoara	9.31	11.26			Zam	4.44	8.11											
Bucia			12.54	4.01		Elisabetopole	10.16	12.—			Soborșin	5.30	8.46											
Ciucia		8.58	1.57	4.26		Mediaș	10.57	12.29			Gurasada	6.27	9.33											
Huedin		9.28	3.11	5.08		Copsa mică	11.19	12.44			Ilia	6.47	9.53											
Stana			3.40	5.27		Micășasa	11.31	12.49			Branicica	9.06	7.28	10.27	5.58									
Aghirș			4.15	5.50		Blaj	11.52	1.05			Deva	9.26	7.43	10.42	6.18									
Ghirbău			4.36	6.02		Crăciunel	12.31	1.34			Simeria (Piski)	9.46	7.59	10.58	6.38									
Nădășel			4.58	6.24		Teiuș	12.48	1.46			Orăștia	10.21	8.28	11.35	7.13									
Cluj	{	10.28	5.26	6.43	{	1.51	2.19			{	11.11	11.37	Arad	8.42	11.39	7.30								
			7.08	2.18		2.39		Șibot	9.17		12.31													
			7.36	2.48		3.01		Vințul de jos	12.18		12.29													
			9.16	2.56		3.08		Alba-Iulia	12.36		12.46													
Apahida	11.—				Uioara	2.56	3.08			Teiuș	1.29	1.41	Budapesta	6.—	8.20									
Ghirîș	12.33				Cucerdea	3.14	3.22						Viena	3.—	6.05									
Cucerdea	1.06				Ghirîș	4.01	3.56																	
Uioara	1.13				Apahida	5.28	5.10																	
Vințul de sus	1.20					5.56	5.30																	
Aiud	1.41				Cluj	6.31	6.08	8.—																
Teiuș	2.10				Nădășel	6.52	6.21	8.36																
Crăciunel	2.35				Ghirbău	7.08		9.02																
Blaj	2.48				Aghirș	7.23		9.32																
Micășasa	3.20				Stana	7.50		10.11																
Copsa mică	3.41				Huedin	8.12	7.14	10.51																
Mediaș	4.—				Ciucia	8.52	7.43	12.16																
Elisabetopole	4.35				Bucia	9.10		12.50																
Sighișoara	5.10				Bratca	9.29		1.21																
Hașfalău	5.37				Rév	9.41	8.22	2.02																
Homorod	7.02				Mező-Telegd	10.24	8.48	3.06																
Ágostonfalva	7.43				Fugyi Vásárhely	10.43		3.38																
Apatia	8.11				Vărad-Velence	10.53		3.54																
Feldioara	8.41				Oradea-mare	11.—	9.18	4.05																
Brașov	9.21				P. Ladány	11.15	9.18	10.55																
Timiș	1.55				Szolnok	1.09	10.38	1.23	5.17															
Predeal	2.53				Budapesta	3.29	12.20	3.24	5.25															
București	3.28				Viena	6.38	2.15	7.45	10.—															
	9.35					3.—	8.—	6.05																

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.